

Julkaisufoorumin ohjausryhmän kokospöytäkirja

Aika: 13.9.2022 klo 13-16

Paikka: Tieteiden talo sali 208 (Kirkkokatu 6, 00170 Helsinki) ja Zoom

Puheenjohtaja:

Professori Ulla-Maija Forsberg (Helsingin yliopisto / Tieteellisten seurain valtuuskunta)

Asiantuntijajäsenet:

Opetusneuvos Jukka Haapamäki (opetus- ja kulttuuriministeriö)

Professori Satu Lahti (Turun yliopisto / lääke- ja terveystieteet)

Kirjastonjohtaja Riitta Lähdemäki (FUN Suomen yliopistokirjastojen verkosto)

Professori Anne Mäntynen (Helsingin yliopisto / humanistiset tieteet)

Vararehtori Taina Pihlajaniemi (Oulun yliopisto / Suomen yliopistot UNIFI ry)

Kehityspäällikkö Hanna-Mari Puuska (CSC – Tieteen tietotekniikan keskus)

Sihteeristö:

Pääsihteerit Janne Pölönen (Tieteellisten seurain valtuuskunta)

Suunnittelija Elina Pylvänäinen (Tieteellisten seurain valtuuskunta)

Tietoasiantuntija Anna-Kaarina Linna (Tieteellisten seurain valtuuskunta)

Poissa:

Pääjohtaja Paula Eerola (Suomen Akatemia / luonnontieteet)

Professori Heikki Hiilamo (Helsingin yliopisto / yhteiskuntatieteet)

Palvelujohtaja Kristiina Hormia-Poutanen (Kansalliskirjasto)

Ylijohtaja Riitta Majjala (Suomen Akatemia)

Emeritusprofessori Risto Nieminen (Aalto-yliopisto / tekniikka)

Kehittämispäällikkö Eeva Nyrövaara (Suomen yliopistot UNIFI ry)

Toiminnanjohtaja Lea Ryyänen-Karjalainen (Tieteellisten seurain valtuuskunta)

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.03.

2. Pöytäkirjan tarkistaminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja on tarkistettu ja toimitettu ohjausryhmälle tiedoksi.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Riitta Lähdemäki ja Anne Mäntynen.

3. Ilmoitusasiat

- a. Tietokirjallisuuden ja tietokirjoittamisen tutkimuksen professori Anne Mäntynen (HY) on nimitetty ohjausryhmään humanististen tieteiden asiantuntijaksi Helmi Järviluoman tilalle.
- b. Euroopan komission edistämä ja Science Europe ja EUA:n johdolla valmisteltu tutkimuksen arvioinnin uudistusta koskeva kansainvälinen sopimus ([Agreement on reforming research assessment \(englanniksi\)](#)) julkaistiin 20.7.2022. TSV:n hallitus päätti 1.9. että TSV allekirjoittaa sopimuksen.
- c. Monikielisen tiedeviestinnän Helsinki-aloite noteerattiin Euroopan komission kilpailukykyneuvoston 10.6.2022 päätelmässä "[Avoimen tieteen tutkimusta ja täytäntöönpanoa koskeva arviointi](#)", sekä tutkimuksen arvioinnin sopimuksessa.
- d. TSV/JUFO on partneri 1.9. alken EU:n Horisontti-ohjelmasta rahoitusta saavassa [DIAMAS-konsortiossa \(englanniksi\)](#) (Developing Institutional open Access publishing Models to Advance Scholarly communication). Hankkeen kokonaisrahoitus on 2,612,400€, josta TSV:n osuus 163,125€. Mikael Laakso (Hanken) aloitti 1.9. DIAMAS-projektin erityisasiantuntijana (70% työajasta).
- e. Julkaisufoorumin julkaisu- ja konferenssitoimintaa:
 - i. J. Pölönen & O. Auranen (2022). [Research performance and scholarly communication profile of competitive research funding: the case of Academy of Finland \(englanniksi\)](#), *Scientometrics*. Suomalaisten yliopistojen vertaisarvioituista julkaisuista oli 2015-18 JUFO-luokan 2 ja 3 kanavissa 32%, mutta Suomen Akatemian rahoituksella (projects & fellows) tuotetuista julkaisuista osuus oli 45%. Samansuuntaisia eroja oli kaikilla päätieteenaloilla ja yliopistoissa.
 - ii. E. Kulczycki, Y. Huang, A. Zuccala, T. Engels, A. Ferrara, R. Guns, J. Pölönen, G. Sivertsen, Z. Taşkın & L. Zhang (2022). [Uses of the Journal Impact Factor in national journal rankings in China and Europe \(englanniksi\)](#), *JAS/ST (preprint (englanniksi))*. Pohjoismaiset lehtiluokitukset ovat inklusiivisempia kuin Journal Impact Factoriin perustuvat lehtirankingit. Asiantuntijapaneelit arvioivat johtaviksi lehtiä kaikista JIF-kvartileista ja myös ilman JIF:ä.

4. Paneelien kokoonpanojen täydentäminen

Julkaisufoorumin ohjausryhmän nimittämät uudet arviointipaneelit aloittivat toimintansa vuoden 2022 alussa. Paneelit tarkistivat alkuvuoden järjestäytymiskokouksissaan asiantuntemuksensa kattavuuden ja he nimesivät katvealueille mahdollisia asiantuntijoita täydennysjäseniksi. Sihteeristö laati täydennysesityksen ohjausryhmälle ja ohjausryhmä

hyväksyi esityksen 16.3.2022 kokouksessaan. Tämän esityksen pohjalta paneelia 13 on nyt täydennetty kirurgian ja syöpätautien asiantuntijalla, kun Malin Sund (HY) suostui paneelin jäseneksi.

Paneelin 7 osalta ilmeni uusi täydennystarve, kun Marianna Suorsa (TY) on joutunut jättäytymään pois paneelistä. Paneeliin 7 olisi hyödyllistä löytää korvaava molekulaarisen kasvibiologian asiantuntija.

Ehdotus: Kysytään paneelin täydennysjäseneksi panelistien ehdottamia henkilöitä sihteeristön ehdottamassa järjestyksessä.

Päätös: Ehdotuksen mukaisesti.

5. Tasoluokkien 2 ja 3 päivitysarvioinnin eteneminen

Tiedeyhteisöllä on ollut mahdollisuus kommentoida paneelien valmistamaa alustavaa luokitusehdotusta elokuun loppuun saakka. Kaikkiaan on saatu kesän aikana lähes 150 kommenttia, joista suurin osa ehdotti uusia päivityksiä tasoille 2 ja 3, mutta myös muutamia kommentteja, jotka vastustivat ehdotettuja päivityksiä (esim. tieteellistä laatua koskeviin epäilyihin perustuen). Paneelit käyvät kommentit läpi syyskokouksissaan.

Edellisessä kokouksessa päätettiin siirtää käsiteltäväksi tässä kokouksessa a) julkaisukanavien siirto paneeliin 24, b) julkaisukanavien jakaminen paneelien kesken ja c) julkaisuvolyymien yläraja tasoluokassa 2 ja 3.

Paneelien puheenjohtajat kokoontuivat 1.9. keskustelemaan muutoksista paneelin 24 luetteloon kuuluvista lehdistä/sarjoista ja kirjakustantajista. Puheenjohtajat ehdottavat alustavasti, että Nature Sustainability siirretään paneelista 5 paneeliin 24 ja nostetaan paneelin 5 ehdotuksen mukaisesti tasoluokkaan 3. Puheenjohtajat hyväksyivät myös ihmistieteiden paneelien puheenjohtajien alustavan ehdotuksen, että Yale University Press nostetaan tasoluokasta 2 tasoluokkaan 3.

Puheenjohtajat käsitelivät myös kaksi ehdotusta koskien tasoluokkaa 1. Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis hyväksyttiin nostettavaksi tasoluokasta 0 tasoluokkaan 1. Lisäksi MDPI-kustantajan Sustainability-lehti päätettiin laskea tasoluokasta 1 tasoluokkaan 0. On hyvä keskustella ohjausryhmässä tasoluokan laskemisen aikataulusta.

a. Julkaisukanavien siirto paneeliin 24

[Arviointiohjeen mukaan](#) "Tarvittaessa lehti/sarja voidaan siirtää ohjausryhmän päätöksellä yksittäisen paneelin luettelosta paneeliin 24, jos siinä on ilmestynyt kolmen

edellisen vuoden aikana vähintään 30 suomalaista vertaisarvioitua julkaisua, julkaisuja on vähintään neljältä päätieteenalalta ja yhdenkään paneelin osuus julkaisuista ei ole suurempi kuin 50 %. Vastaavasti paneelin 24 luettelossa oleva lehti/sarja voidaan siirtää yksittäisen paneelin luetteloon, jos siinä on ilmestynyt kolmen edellisen vuoden aikana vähintään 30 suomalaisten yliopistojen vertaisarvioitua julkaisua, julkaisuja on enintään kolmelta päätieteenalalta ja yhden paneelialan osuus julkaisuista on suurempi kuin 50 %.”

Osa paneeleista on tiedustellut mahdollisuutta siirtää 4 laaja-alaista kanavaa omasta luettelostaan yleistieteellisten kanavien paneeliin 24. Näistä Science of Total Environment täyttää ehdot, mutta muissa ei ole Suomesta julkaistu 30 artikkelia. Paneelien puheenjohtajat kokoontuivat 1.9. ja olivat valmiita hyväksymään ehdotetut siirrot, lukuunottamatta Environmental science & technology letters -lehteä. Tämä lehti ehdotetaan siirrettävän yhdessä Environmental science & technology -lehden (vol 1550) kanssa paneeliin 10. Sihteeristö nosti esiin myös paneelissa 10 olevan Journal of Cleaner Productionin, joka on paneeliin 24 siirron kaikki ehdot täyttävä suuri lehti.

Paneeli	Nimi	Taso	Uusi taso	Alat	Paneelit	Paneeli %	Vol
5	Science of total environment	2	2	5	14	47	4375
5	Environmental science & technology letters	1	2	1	2	75	125
5	Nature sustainability	1	3	3	4	33	100
7	Nature protocols	1	1	2	3	50	150
10	Journal of cleaner production	2	3	5	16	38	3550

Ehdotus: Hyväksytään siirrot paneelien puheenjohtajien ehdotuksen mukaisesti sekä alustavasti Journal of Cleaner Production siirto paneeliin 24, jos paneeli 10 tätä ehdottaa.

Päätös: Ehdotuksen mukaisesti.

b. Julkaisukanavien jakaminen paneelien kesken

Paneelit ovat ehdottaneet mahdollisuutta jakaa muutamien kanavien julkaisuvolyymi yhden tai useamman toisen paneelin kanssa, mutta kaikkia ehdotuksia ei ole vielä ehditty keskustella osallisten paneelien kanssa.

- Paneelit 2 ja 18 olisivat jakamassa kanavan 53975 Computers in Human Behaviour volyymin 525 keskenään ja nostamassa sen tasolle 3.
- Paneeli 11 ehdottanut kanavan 78237 eLife volyymin 1450 jakamista paneelin 7 kanssa ja nostamista tasolle 3. Ei ole keskusteltu vielä paneelin 7 kanssa.
- Paneelit 5 ja 10 mahdollisesti jakavat kanavan 55382 Environmental science and technology volyymin 1550.

Ehdotus: Hyväksytään paneelien ehdotusten mukaisesti.

Päätös: Ehdotuksen mukaan.

c. Julkaisuvolyymien yläraja tasoluokassa 2 ja 3

Osalla paneeleista, esimerkiksi tekniikan paneeleilla 8, 9 ja 10, oli lähtökohtaisesti vähemmän tilaa nostoille tasoluokasta 1 tasoluokkaan 2, koska konferenssihyvitys julkaisuvolyymista poistettiin. Julkaisuvolyymiä kuitenkin hyvitetiin niin, että tason 2 ja 3 osuus oli lähtötilanteessa enintään 22,5% eli paneeleilla oli vähintään 2,5%-yksikköä nostovaraa tasolle 2. Näillä paneelilla on myös suhteellisen suurikokoisia lehtiä, joiden kohdalla nykyinen maksimivolyymi 2000 ei auta. Paneeli 8 kysyi, voisiko julkaisuvolyymirajan asettaa paneelikohtaisesti suhteutettuna kanavien kokoon. Ohjausryhmän edellisessä kokouksessa käymän keskustelun mukaisesti pyritään kuitenkin välttämään paneelikohtaisten erityisratkaisujen lisäämistä järjestelmään.

Ehdotus: Ei muuteta julkaisuvolyymien laskentaa.

Päätös: Ehdotuksen mukaisesti.

d. Sustainability-lehden laskeminen tasoluokkaan 0

Puheenjohtajat ehdottivat 1.9. kokouksessaan, että Sustainability-lehti lasketaan tasoluokkaan 0 (lehdestä on käyty jo aiemmin paneeleissa kriittistä keskustelua, ja sen laskemiseksi oli tullut tiedeyhteisöstä useita ehdotuksia). Norjassa Sustainability lasketaan tasoluokkaan 0 vuoden 2023 alusta. Ohjausryhmä linjasi 17.6., että paneelit voivat laskea kanavan tasoluokkaa vain ajalla 1.1.–30.6. ja että muuttunut tasoluokka tulee voimaan vasta seuraavan vuoden alusta. Näin ollen Sustainability laskettaisiin tasolle 0 vasta vuoden 2024 alusta, ellei ohjausryhmä tee poikkeusta. Ohjausryhmän

linjauksen tarkoitus on ollut taata luokituksen ennustettavuus. [MDPI:n keskimääräinen artikkelien käsittelyaika on 40 päivää käsikirjoituksen lähettämisestä julkaisuun \(englanniksi\)](#). Näin ollen suomalaisten tutkijoiden lehteen jo tarjoamat käsikirjoituksen todennäköisesti ehditään julkaista vuoden 2023 alkuun mennessä.

Ehdotus: Lasketaan Sustainability-lehti tasoluokkaan 0 vuoden 2023 alusta.

Päätös: Ehdotuksen mukaisesti.

6. Pohjoismaiset rahoitusmallit: Ruotsi ja Islanti

Edellisissä kokouksissa käsiteltiin Tanskan ja Norjan rahoitusmallien muutoksia sekä Euroopan komission edistämää tutkimuksen arvioinnin uudistusta. Täydennetään kokonaiskuvaa Ruotsin ja Islannin osalta.

Ruotsissa yliopistojen tulosperusteisen rahoitusmallin [julkaisuindikaattori \(englanniksi\)](#) perustuu yksinomaan Web of Science -tietokannan julkaisu- ja viittaustietoihin, jotka kattavat puutteellisesti etenkin humanististen ja yhteiskuntatieteellisten alojen julkaisutoimintaa. Moni ruotsalainen yliopisto käyttää [Norjan julkaisukanavien tasoluokitukseen \(englanniksi\)](#) ja omaan julkaisuaineistoon perustuvaa julkaisuindikaattoria sisäisissä rahoitusjärjestelmissä ja arvioinneissa, vaikka se ei vaikuta yliopistojen perusrahoitukseen.

Vetenskapsrådet on myös toteuttanut kansallisen [julkaisukanavaluettelon \(ruotsiksi\)](#) (Svenska listan), jonka tavoitteena on varmentaa kansallisesti kattavan Swepub-julkaisutietokannan sisältö julkaisutoiminnan analyysijä varten. Svenska listan on luettelo kriteerit täyttävistä vertaisarvioituista kanavista (vrt. taso 1) ilman laatuerottelua (vrt. tasot 2 ja 3). Svenska listan hyödyntää tietolähteenä Norjan, Suomen ja Tanskan asiantuntija-arviointiin perustuvia Julkaisukanava-luokituksia.

Joulukuussa 2021 Islannin julkisten yliopistojen arviointijärjestelmästä vastaava [Islannin yliopiston Tiede- ja innovaatio-osasto \(islanniksi\)](#) julkaisi uuden arviointijärjestelmän, joka perustuu vuodesta 2022 alkaen yliopistojen tutkijoiden tutkimus-, koulutus- ja muun toiminnan pisteytettyihin suoritteisiin.

Tieteellisten lehtiartikkelien pisteytyksessä Islannin uusi arviointijärjestelmä hyödyntää lehtien vaikuttavuuskertoimia, JUFO-luokkia sekä Norjan luokitusta. Tieteellisten kirjojen ja kirja-artikkelien pisteytys perustuu kirjakustantajien JUFO-luokitukseen. Tuotosten mekaanista pisteytystä voidaan poikkeustapauksissa täydentää asiantuntijoiden suorittamalla arvioinnilla.

Keskustelu:

- Tällä hetkellä haussa on rahoitus NordForskilta Nordic list -jatkoprojektille yhteispohjoismaisen OA-tietopohjan kehittämiseen.
- Sihteeristö tapaa Turussa Nordic Workshop on Bibliometrics and Research Policy - tapahtuman yhteydessä Islannin tutkimuksen arviointijärjestelmästä vastaavan tahon edustajien kanssa. Ohjausryhmä näkee, että arviointiin liittyvän pohjoismaisen yhteistyön kehittäminen on arvokasta.

7. JUFO:n pitkän aikavälin suunnitelma

Edellisissä kokouksissa päätettiin, että huomioidaan pohjoismainen kehitys ja eurooppalainen vastuullisen arvioinnin uudistus Julkaisufoorumin pitkän aikavälin toimintasuunnitelmassa, jonka laatiminen otetaan JUFO:n 2023 toimintasuunnitelmaan. Mahdollisuuksien mukaan tuodaan alustavia hahmotelmia jo syksyn kokouksiin.

JUFO:n toimintasuunnitelman taustaksi:

- Julkaisufoorumin 2021 valmistunut itsearviointi sekä JUFO-portaalin kehittämissuunnitelma.
- Kotimaisten tiedelehtien avoimuuden edistäminen esim. DOAJ- ja Sherpa Romeo -projekteilla.
- Avoimen julkaisemisen sekä vastuullisen arvioinnin kansainvälisten standardien ja infrastruktuurien kehittäminen EU-rahoitteisten konsortioiden partnerina.
- AVOTT-yhteistyö, eli JUFO on ollut vetovastuussa erityisesti vastuullisen arvioinnin osiosta Toimintakulttuurin avoimuuden linjauksessa.
- Vastuullisen tieteen yhteistyö, erityisesti JUFO:n vahva rooli vastuullisen tutkijanarvioinnin ja monikielisyyden edistämässä (Helsinki-aloite).
- TSV:n allekirjoittama vastuullisen arvioinnin sopimus, joka edellyttää suunnitelman laatimista omien arviointikäytänteiden tarkistamisesta sekä muuttamisesta vuoteen 2027 mennessä.

Sihteeristö on alustavasti hahmotellut pitkän aikavälin toimintasuunnitelmaan seuraavia mahdollisia kehityssuuntia: A) Julkaisufoorumi-luokituksen kehittäminen, B) JUFO-portaali kansallisena julkaisukanavien laadun ja avoimuuden tietolähteenä, C) monimuotoisten tuotosten arviointi, D) laajentuminen Julkaisufoorumista Arviointifoorumiksi ja E) yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointi.

- A. Julkaisufoorumi-luokituksen kehittäminen. JUFO-luokituksen ja sen käyttöohjeen päivittäminen ja noudattaminen on osa vastuullisen arvioinnin uudistusta. Tänä

vuonna toteutetaan päivitysarviointi, jossa tasot 2 ja 3 laajenevat huomattavasti. Seuraavaan päivitykseen mennessä (2026) on arvioitava kaikkien käyttäjäryhmien kanssa 4-portaisen (0, 1, 2, 3) tasoluokituksen tarkoituksenmukaisuutta ja harkittava, mihin ja miten JUFO:n tuottamaa arviointitietoa kanavien laadusta käytetään vastuullisesti.

B. JUFO-portaali kansallisena julkaisukanavien laadun ja avoimuuden tietolähteenä. JUFO-luokituksen lisäksi tuotetaan entistä monipuolisempaa tietoa kanavien a) laadusta ja b) avoimuudesta, mikä auttaa tutkijoita löytämään ja hyödyntämään tehokkaammin laadukkaita avoimen julkaisemisen mahdollisuuksia.

- Kuvaillaan mahdollisuuksien mukaan esim. vertaisarviointikäytännöt (single/double-blind, open), julkaisuprosessin kesto, hylkäysprosentti, arviointiraporttien ja datan avoimuus, toimitus-, kirjoittaja- ja lukijakunnan monimuotoisuus ja kansainvälisyys, retractions-osuus ja mahdollistetaan tutkijoiden omat laadulliset arviot ja kuvaukset toimitus- ja arviointiprosesseista.
- JUFO-portaaliin on lisätty parannettua tietoa kanavien avoimesta saatavuudesta (OA-status ja rinnakkaistallennuspolitiikka, lisenssit) ja uutena tietona FinELib-sopimusetu. Plan S -kelpoisuuden tarkistamisen mahdollistava Journal Checker Tool on myös jo integroitu. Jatkossa avoimen saatavuuden tietopohjaa kehitetään edelleen, mikä tukee myös OKM Tietovarannon OA-julkaisutiedonkeruuta ja OA-kustannusseurantaa.

Kehitetään myös automatisoituja, puoliautomatisoituja, ja joukkoistettuja työnkulkuja ja prosesseja, joilla voidaan tuottaa, varmistaa ja rikastaa julkaisukanavien laadun ja avoimuuden tietopohjaa.

C. Monimuotoisten tuotosten arviointi. Vastuullisen arvioinnin uudistuksen keskeisiä tavoitteita on, että arvioinneissa huomioidaan entistä monimuotoisempia tutkimuksen tuotoksia (esim. preprintit, datasetit, ohjelmistot, ammatilliset ja yleistajuiset julkaisut). Julkaisufoorumi voi tukea tätä välittämällä JUFO-portaalin kautta tietoa tieteellisten julkaisukanavien lisäksi myös monimuotoisten tuotosten julkaisukanavista.

Yhteistyössä asiantuntijoiden ja eri tieteenalojen tiedeyhteisöjen kanssa laaditaan laatukriteerit ja listataan vähimmäisvaatimukset täyttävät avoimet julkaisuarkistot ja -alustat (esim. FAIR-periaatteet), sekä ammatilliset ja yleistajuiset kanavat. Samalla voitaisiin toteuttaa yhteistyössä OKM/CSC:n kanssa preprinttien, datasettien, ohjelmistojen ja avointen vertaisarviointiläuseläntöjen raportointi VIRTJA-julkaisutietopalvelussa, mikä tuottaisi

entistä kattavamman tietopohjan myös Avoimen tieteen seurantaan ja vastuullisen arvioinnin tueksi.

D. Laajentuminen Julkaisuforumista Arviointiforumiksi: yksi vastuullisen arvioinnin uudistuksen keskeisiä tavoitteita on tiedeyhteisölähtöisen laadullisen arvioinnin lisääminen kaikilla tasoilla yliopistojen arvioinneista yksittäisten tutkijoiden arviointiin. Julkaisuforumin 23 tieteenaloittaisen asiantuntijapaneelin toimintamallia, joka nojaa tieteellisten seurojen ja tutkimusorganisaatioiden ehdottamiin asiantuntijoihin, voidaan käyttää julkaisukanavien arvioinnin lisäksi monimuotoisten tuotosten, aktiviteettien, ansioiden sekä laajempien kokonaisuuksien kuten vaikuttavuuden arviointiin. JUFO-portaalia, jota paneelit käyttävät nyt julkaisukanavien arviointiin, voidaan kehittää tukemaan muita arviointeja.

- Monimuotoisten tuotosten ja aktiviteettien arvioinnista asiantuntijapaneeleissa tarjoaa hyvän kansainvälisen esimerkin Iso-Britanniassa 2020–2021 toteutettu [Hidden REF \(englanniksi\)](#).

Suomessa on jo Tietovarannon kautta laaja keskitetty tuki tuotosten ja aktiviteettien yhdenmukaiselle raportoinnille ja siten myös arviointia tukevan määrällisen tiedon tuottamiselle. Kansainvälisen tutkimuksen arvioinnin uudistuksen myötä tarvitaan entistä enemmän tukea myös laadulliseen asiantuntija-arviointiin, joka kuormittaa tiedeyhteisöä entistä enemmän. Arviointiforumissa tavoite on tuottaa järjestelmällisesti ja yhdenmukaisilla kriteereillä laadullista asiantuntija-arviointia tarkoituksiin, joissa se voidaan järjestää laadukkaammin, kustannustehokkaammin, vertailukelpoisemmin ja riippumattomammin keskitetysti tiedeyhteisön edustajista koostuvissa asiantuntijapaneeleissa kuin ad hoc eri organisaatioissa.

Julkaisufoorumi on jo pohjistanut yhteisölähtöisemmän arvioinnin edistämistä jäsen seurakyselyllä ja jäsenistö kyselyllä, jotka osoittavat, että seuroilla on kiinnostusta kehittää asiantuntijatehtäviin ja vastuulliseen arviointiin liittyvää toimintaa, ja tieteellisten seurojen jäsenistö myös odottaa, että näillä olisi seurojen toiminnassa tärkeä rooli. Tekeillä on myös alustava selvitys tieteellisten seurojen roolista tutkimuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioinnissa.

E. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointimalli. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioinnille on kasvava tarve, mutta vaikuttavuus toteutuu eri tieteenaloilla eri tavoin. Arviointimenetelmät, aineistot ja mittarit ovat vakiintumattomia, minkä vuoksi korostuu asiantuntija-arvioinnin tarve. Tieteellisillä seuroilla olisi arvioinnin edellyttämää tieteenalan kansainvälisten parhaiden käytänteiden sekä kansallisen toimintaympäristön ja

sidosryhmien tuntemusta sekä verkostot asiantuntijoiden tunnistamiseksi. Yhteistyössä tieteellisten seurojen ja tiede- ja tutkimusyhteisön kanssa voidaan kehittää tutkimuksen arviointimalli, joka voisi rakentua esimerkiksi kestäväen kehityksen tavoitteiden ympärille, joiden edistämisen myös [UNIFI on ottanut strategiseksi tavoitteeksi](#). Malli voisi toimia yhdistävänä nimittäjänä yliopistojen omille tutkimuksen arvioinneille, mutta olisi Hollannin [Standard Evaluation Protocolin \(pdf, englanniksi\)](#) ja [Strategy Evaluation Protocolin \(pdf, englanniksi\)](#) tavoin mukautettavissa yliopistojen omiin tarpeisiin.

Ehdotus: Sihteeristö alkaa valmistella pitkän aikavälin toimintasuunnitelmaa luonnoksen pohjalta.

Keskustelu:

- JUFO-portaalin kehittäminen: Vertaisarviointikäytäntöjen ym. kerääminen on työlästä, mutta voidaan pyrkiä mahdollisimman pitkälti automatisoimaan ja osin joukkoistamaan. On myös hyväksyttävä, että kaikista kanavista tietoja ei saada yhtä kattavasti ja luotettavasti. Kehittämällä tietopohjaa keskitetysti voidaan, kuten julkaisutiedonkeruun puolella, vähentää työtä yliopistoissa lisäämällä kansallista yhteistyötä. On myös mietittävä, millä tasolla tietoja tarvitaan, esim. organisaatiokohtaisesti.
- Monimuotoiset tuotokset: Toimenpiteen nimeksi ennemmin monimuotoisten tuotosten luokittelu tai määrittely kuin arviointi. Työ tukee kokonaisarviointia mahdollistamalla kaikenlaisten tuotosten huomioimisen arvioinnissa. Toimintasuunnitelmassa hyvä huomioida resurssitarpeet tämän osalta.
- Monimuotoisten tuotosten huomioiminen tärkeää myös yksilötasolla esimerkiksi ansioluetteloissa. Tärkeää saada monimuotoiset meriitit näkyviin. Tämä on tavoitteena myös kansallisessa Vastuullisen tutkijanarvioinnin ohjausryhmässä, jonka asettama työryhmä kehittää arviointimatriisia (FIN-CAM).
- Arviointifoorumi: toimenpiteen nimessä olisi hyvä tuoda esiin myös tutkimus/tiede.
- Yliopistojen tutkimuksen arvioinneissa on aiemmin ollut yhteistä lähinnä CWTS:n bibliometriikka-analyytit sekä kirjastojen toteuttamat JUFOa hyödyntävät analyytit. Voisi olla hyvä, että yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioinnin kautta saataisiin enemmän yhdistäviä tekijöitä, mutta on tärkeää, että malli on mukautettavissa yliopistojen erilaisiin tarpeisiin.

Päätös: Ehdotuksen mukaisesti.

8. Toimintasuunnitelma vuodelle 2023

Yhteenveto Julkaisufoorumin vuoden 2023 toimintasuunnitelmasta TSV:n strategisten painopisteiden mukaisesti:

PAINOPISTE 1: JÄSENYHTEISÖJEN IDENTITEETIN VAHVISTAMINEN

- a. Tieteelliset seurat Suomessa ja Euroopassa
- b. Asiantuntijapalvelun toteutus seuroille
- c. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioinnin kehittäminen

PAINOPISTE 2: AVOIMEN TIETEEN KANSALLISEN TOIMINTAKULTTUURIN EDISTÄMINEN

- a. Julkaisukanavien avoimuus ja laatu vuosiraportti
- b. Helsinki-aloitteen toimeenpanosuunnitelma
- c. Vastuullisen tutkijanarvioinnin meriitit, tietopohja ja koulutus
- d. Vastuullisen tieteen vertaisarviointitunnus
- e. Julkaisukanavien avoimuuden ja arvioinnin kansainvälisen tietopohjan kehittäminen

PAINOPISTE 3: JÄSENYHTEISÖJEN AVOIMEN TIETEELLISEN JULKAISEMISEN KEHITTÄMINEN

- a) Avoimen voittoa tavoittelemattoman julkaisutoiminnan standardien ja infrastruktuurien kehittäminen

PAINOPISTE 4: TSV:n TUOTTAMIEN KANSALAISILLE SUUNNATTUJEN TAPAHTUMIEN JA PALVELUIDEN YLEISÖPOHJAN LAAJENTAMINEN

Ei toimenpiteitä.

KAIKKIA PAINOPISTEITÄ LÄPILEIKKAAVAT TOIMENPITEET

- a) TSV:n ja Vastuullisen tieteen tutkimus- ja selvitystoiminnan suunnitelman laatiminen
- b) Julkaisufoorumin pitkän aikavälin toimintasuunnitelma
- c) Raportti ja seminaari Julkaisufoorumi-luokituksen päivitysarvioinnista
- d) Yhteisölähtöisten ja joukkoistettujen OA-tiedontuotantomahdollisuuksien kartoitus
- e) Vertaisarvioimattomien julkaisukanavien, julkaisuarkistojen ja repositorioiden kartoitus
- f) TSV Tiedejatutkimus.fi-palveluun

g) VIRTA-julkaisutietopalvelun julkaisutietojen hyödyntäminen

Keskustelu:

- Vuonna 2023 toteutetaan myös haku seuraavan kauden ohjausryhmän jäseniksi. Pyydetään ehdotuksia seuroilta ja tutkimusorganisaatioilta.

9. Muut asiat

Ei muita asioita.

10. Seuraava kokous

Seuraavat kokous järjestetään 9.12.2022 hybridikokouksena.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.54.

Toimeksi saaneena,

Janne Pölönen

Pääsihteeri, Julkaisufoorumi

Tieteellisten seurain valtuuskunta

Snellmaninkatu 13, 00170 Helsinki

Puh. (09) 2286 9246 tai (044) 346 9491

Sähköposti: janne.polonen@tsv.fi